

Onderwerp: Consultatie onderzoek naar de volumecorrectieregeling

Graag maakt Air Liquide gebruik van de gelegenheid om een reactie te geven op het onderzoeksrapport van RHDHV naar de volumecorrectieregeling (VCR) voor elektriciteit. Naar onze mening is dit een duidelijk rapport met een te beperkte vraagstelling. Het rapport bekijkt namelijk alleen de vraag of de bestaande VCR nog een reële afspiegeling van het kostenveroorzakingsprincipe is, en niet de vraag of en hoe een aangepaste VCR flexibiliteit van (groot)verbruikers kan ontsluiten en toegevoegde waarde voor de stabiliteit van het elektriciteitsnet kan creëren. Daarnaast kijkt het rapport evenmin naar de impact van afschaffing van de VCR op het gelijke speelveld en heeft er geen onderzoek plaatsgevonden naar de impact van afschaffing op de desbetreffende afnemers. Onderstaand gaan wij nader in op deze punten.

VCR dient niet afgeschaft maar gemoderniseerd te worden

De huidige VCR is ontworpen in 2012/2013, een periode waarin de energietransitie nog moest beginnen en er een duidelijke prikkel was om zo stabiel mogelijk af te nemen, met extra focus op verbruik tijdens daluren (destijds gedefinieerd als de nachturen, van 23:00 – 07:00 uur). Ter illustratie: in die periode zijn nog 3 vergunningen afgegeven voor de nieuwbouw van kolencentrales en het opgesteld vermogen zon-PV was 340 MW. Dit perspectief wordt overigens ook in het rapport van RHDHV (hoofdstuk 4.3) aangegeven.

Wij kunnen ons dus vinden in de conclusie dat de bestaande VCR (“prikkel voor vlakke afname”) niet meer actueel is. De stap om het ‘dus’ maar af te schaffen volgen wij echter niet; logischer is om de VCR te modificeren, zodat die aansluit bij de energietransitie. Dat actie op dit gebied nodig is blijkt ook uit het [Landelijk Actieprogramma Netcongestie](#) (LAN), waarin meerdere acties betrekking hebben op het belonen van het gebruik van het net gedurende off-peak momenten, bijvoorbeeld:

2.2.1. Herziening van de nettarievenstructuur

In de huidige nettarievenstructuur zitten nog onvoldoende prikkels om het net efficiënter en buiten de transportpieken om te gebruiken: Het gebruik van het net in de daluren is doorgaans even duur als tijdens de piekmomenten. Ten behoeve van een goede kostenallocatie zouden ‘spitsmijders’ in aanmerking moeten kunnen komen voor lagere nettarieven. De herziening van de nettarievenstructuur borduurt voort op de probleemanalyse ‘Tarieven-GV’ die begin 2022 door NBNL is opgesteld en wordt in samenhang gezien met de ontwikkeling van nieuwe contract- of aansluitingsvormen.

Deze problematiek is al jaren bekend, zie bijvoorbeeld [CE Delft](#) (2016), [Berenschot](#) (2016) en [OTE](#) (2018), maar heeft tot nog toe niet geleid tot acties van ACM gericht op het aanpassen van de nettariefstructuren. Dat nu wel “voortvarend” werk wordt gemaakt van afschaffing van de VCR zonder onderzoek naar een gemoderniseerde variant daarvan is ongepast aangezien vernieuwing van de nettariefstructuur al veel langer op de agenda staat.

Een vernieuwing van de nettariefstructuur is mede nodig omdat de grootste bottleneck voor verdere vergroening momenteel het gebrek aan netcapaciteit is. Vandaar dat de ACM in het

nieuwsbericht op haar website over de consultatie terecht wijst op de toenemende behoefte aan flexibiliteit als gevolg van de energietransitie en actuele netcongestie. De opzet van de VCR – met een focus op afname tijdens daluren – kan een prikkel geven om afname, opwek en netcapaciteit op elkaar af te stemmen. Hoe beter die afstemming, hoe minder kosten de netbeheerders moeten maken en hoe meer en sneller nieuwe partijen kunnen worden aangesloten. Het (dynamisch) aanpassen van de definitie van de daluren in de VCR kan daar een belangrijke rol in spelen.

Bovenstaande elementen worden kort aangestipt in hoofdstuk 4.3 van het rapport. Het opnemen van een (gemodificeerde) VCR in een nieuwe tariefstructuur (gekoppeld aan onderwerpen als “non-firm ATO” of een “Hochlastzeitfenster” systeem zoals dat in Duitsland wordt gehanteerd) is praktisch mogelijk en kostentechnisch efficiënt. Gelet op de late start van de trajecten gericht op aanpassing van de nettariefstuctuur en de tijd die nodig is om deze uit te voeren, pleiten wij voor een overgangsperiode waarin een aangepaste VCR geldt per 1-1-2024. De meest eenvoudige invulling van een aangepaste VCR is het aanpassen van de definitie van de daluren (een statisch “time-of-use” concept). Het net wordt daarmee efficiënter gebruikt, wat direct leidt tot kostenbesparing bij netbeheerders en/of het aanbieden van meer aansluitcapaciteit (zowel vraag als aanbod). Een dergelijke overgangsregeling is gepast om bedrijven de gelegenheid te geven om hun investeringen en bedrijfsvoering aan te passen aan de nieuwe situatie, en zou moeten gelden tot de tariefstructuren definitief zijn aangepast.

Impact op het gelijke speelveld

Volledigheidshalve merken wij op dat we als industrie al significant meebetalen aan de energietransitie. De netwerkkosten zijn sterk stijgend, terwijl wij gebruik maken van de bestaande verbindingen (grotendeels afgeschreven) en -aansluitingen. Als industrie bieden wij graag onze flexibiliteit aan om de energietransitie te stimuleren, echter wij verwachten dan ook een passende compensatie. Dit zou dus via een aangepaste VCR en/of nieuwe tariefstructuur kunnen worden geregeld.

Als industrieel bedrijf zijn wij bezig de flexibiliteit in onze elektriciteitsafname te verhogen, aangezien de energietransitie om meer flexibiliteit vraagt. Deze flexibiliteit is deels toepasbaar bij de energie balanshandhaving (noodvermogen, op & afregelvermogen) en voor een ander deel te gebruiken voor beperking van de netbelasting in piekuren (VCR). Voor het bieden van deze flexibiliteit is het uiteraard wel noodzakelijk dat wij kunnen blijven produceren en investeren. Hiervoor zijn competitieve energieprijzen cruciaal. Niet alleen zijn de explosief gestegen “kale” energieprijzen niet meer competitief in vergelijking met landen buiten de EU, zelfs tussen de omliggende landen bestaan er inmiddels significante prijsverschillen. Ook de aanpassingen in energiebelastingen, het afschaffen van vrijstellingen en bijvoorbeeld het niet beschikbaar stellen van een indirecte kostencompensatiebudget, tasten het “level playing field” aan.

Daar komen dus ook nog de sterk oplopende nettarieven bij. Deze zijn in de afgelopen jaren al sterk gestegen, en volgens onderzoek van [PwC](#) zal deze trend verder doorzetten. Het schrappen van de VCR, voordat alternatieve maatregelen van kracht worden, zullen de

netkosten van de elektriciteit-intensieve industrie verhogen en de concurrentiepositie verslechteren.

Wat betreft het gelijke speelveld is relevant dat bij de instelling van de VCR nadrukkelijk is gekeken door het kabinet naar behoud van het gelijke speelveld binnen Europa: in andere lidstaten speelden vergelijkbare kortingen. In het onderzoek van RHDHV, vormt het behoud van een gelijk speelveld expliciet geen onderdeel van de afweging. De conclusie die RHDHV trekt – “De resultaten van dit onderzoek geven volgens Royal HaskoningDHV geen aanleiding om een tariefdifferentiatie toe te passen voor VCR-bedrijven.” – kan dus enkel worden getrokken met de kanttekening dat een van de twee redenen voor het oprichten van de VCR niet is meegewogen. Zoals terecht in het rapport wordt genoteerd, zijn in verschillende lidstaten regelingen vergelijkbaar met de VCR van kracht. Zo lang dit het geval is, creëert het opheffen van de VCR een ongelijk speelveld en geeft het grootverbruikers gevestigd in Nederland een concurrentienadeel. Dit komt temeer door de opeenstapeling van beleidsmaatregelen (o.a. de automatische afschakelregeling bij lage netfrequentie en de indirecte kostencompensatie) die het gelijke speelveld binnen Europa ten nadele van Nederlandse grootverbruikers aantasten.

Meer algemeen vinden wij dat veranderingen in tariefstructuren in Nederland niet in *splendid isolation* doorgevoerd kunnen worden omdat bedrijven op een geïntegreerde Europese markt opereren. Dit geldt voor de volumecorrectie evenzeer als voor de in het LAN aangekondigde (onderzoeken naar) herziening van de nettarievenstructuur. De wijze waarop kosten worden toegerekend aan bepaalde gebruikers is immers tot op zekere hoogte arbitrair. Bovendien spelen meerdere principes een rol bij de tariefbepaling.¹ Sterker nog, huidige wetgeving (specifiek artikel 36 lid 1 Elektriciteitswet 1998) vereist een bredere belangenafweging waartoe ook het “level playing field” behoort. Daarom verzoeken wij ACM om de impact op het gelijke speelveld en de desbetreffende bedrijven alsnog in kaart te brengen. ACM heeft dit in een eerder besluit² ook gedaan, wat illustreert dat ACM hier wel degelijk rekening mee kan houden.

Onderzoek naar de impact van afschaffing

RHDHV alleen heeft gekeken naar de impact van de VCR op de kosten van TenneT. Wat ontbreekt is een onderzoek naar de impact van afschaffing op de desbetreffende afnemers. Uit hoofde van zorgvuldigheid dient dit onderzoek alsnog plaats te vinden, rekening houdend met de bredere context waarin de desbetreffende bedrijven opereren.

Kortingsregelingen in omliggende landen

Wij merken op dat kosten-reflectieve kortingen op netwerktarieven gangbaar zijn in andere landen. Een voorbeeld is het zogeheten Hochlastzeitfenster systeem in Duitsland; dit systeem gebruikt een dynamische ‘daluren definitie’ waardoor het (veel) beter aansluit bij de energietransitie. Een ander voorbeeld is België. Daar heeft Elia onlangs een formeel [voorstel](#) gedaan om korting te gaan geven aan partijen die afnemen tijdens perioden van lagere

¹ Zie bijvoorbeeld pgf. 2.5.4 van D-Cision/Ecorys, [Verkenning naar de mogelijkheden van flexibilisering van nettarieven](#), 2019.

² Zie het besluit van de Dienst uitvoering en toezicht Energie [over wijziging van de tariefstructuren](#), 101-685-39.

netbelasting (d.m.v. het hanteren van een periode waarin afname niet in aanmerking wordt genomen voor bepaling maandpiek) en er daarnaast mogelijkheden komen voor flexibel contracteren (lagere jaarpiek, in ruil voor flexibiliteit). Kortom, wij zien dat in de ons omringende landen de tariefstructuur is/wordt aangepast aan de energietransitie. Wij zijn daarom verbaasd dat ACM een dergelijke modernisering niet meeneemt in haar analyse van de VCR.

Bijeenkomst

Graag nemen wij deel aan de door u aangekondigde bijeenkomst over de VCR. Wij verzoeken u om de uitnodiging voor deze bijeenkomst per email te zenden aan:

██████████, email ██████████@airliquide.com

██████████ email ██████████@airliquide.com

Wij vertrouwen erop dat u onze opmerkingen over de consultatie meeneemt bij het vaststellen van een definitief besluit. Vanzelfsprekend zijn wij desgewenst beschikbaar voor het verschaffen van een nadere (mondelijke) toelichting.